

Regeringen
li.remissvar@regeringen.se

Begäran om yttrande över Boverkets rapport En gemensam väg för PBL-ärenden

Er beteckning: LI2024/02009

Sammanfattning

Länsstyrelsen i Halland är positiva till alla de tre scenarios som rapporten anser är lämpliga för att underlätta för både länsstyrelserna, kommunerna och berörda myndigheter i hanteringen av ärenden enligt plan- och bygglagen (2010:900), (PBL). Länsstyrelsen ser scenario 7 som det som bäst skulle främja enhetlighet, hantering och rapportering.

Avsnitt 9.4 Scenario 7 – Nationell ärendehanteringssystem

Länsstyrelsen är positiva till scenario 7. Vi bedömer att det är välbehövligt ur ett helhetsperspektiv med klassificering och nyckeltal, vilket vi bedömer underlättar för alla parter med enhetlig vokabulär och hantering. På kort sikt ser vi en övergångsproblematik med omställning till ett helt nytt nationellt system, men på lång sikt ser vi bara fördelar med att länsstyrelserna, alla kommuner och övriga myndigheter kopplade till hantering av data från ärendehantering, använder samma system.

Avsnitt 9.5 Scenario 4 – Klassificering och nyckeltal samt tekniska specifikationer för implementering med stöd av föreskrift

Länsstyrelsen ser många fördelar även med scenario 4. Gällande klassificering och nyckeltal, se yttrande för scenario 7 ovan. Vi ser att det finns värden med tekniska specifikationer för implementering med stöd av föreskrifter för mer enhetlighet i systemen, vilket underlättar rapportering och hantering. Dock ser vi

ur vårt perspektiv hellre ett helt enhetligt system för att lättare kunna hantera och digitalisera handlingar mellan olika kommuner och myndigheter.

Avsnitt 9.6 Scenario 2 – Klassificering och nyckeltal med författningsstöd men fri teknisk implementering

Länsstyrelsen ser även fördelar gällande enbart klassificering och nyckeltal med författningsstöd jämfört med idag men bedömer även att uppdraget riskerar att tappa helheten med fri teknisk implementering.

Bilaga 1 – Klassificeringsstruktur

Länsstyrelsen anser att klassificeringsstrukturen inte är uttömmande och bör stämma överens med de byggnader och anläggningar som kan kräva lov eller är med lagstiftningens begrepp. Exempelvis saknas upplag, skidbacke och ekonomibyggnad. I lagstiftningen finns undantag för fritidshus men detta begrepp finns inte med i förslaget till klassificeringsstruktur. Det är också viktigt att det finns tydliga definitioner för alla de begrepp som används i klassificeringsstrukturen.

Bakgrundsinformation – sammanfattning av rapporten

I juli 2024 fick Boverket i uppdrag av regeringen att skapa en klassificeringsstruktur för, och utreda förutsättningar för ett nationellt system för hantering av ärenden enligt PBL. Detta är en del av det redan pågående arbetet som Boverket arbetar med för att digitalisera samhällsbyggnadsprocessen, för en mer effektiv och mer transparent bygglovsprocess. En del av detta har varit Lantmäteriets nationella geodataplattform. Syftet med en nationell klassificeringsstruktur är att verka för en ökad enhetlighet, effektivitet och rättssäkerhet i kommunernas hantering av ärenden enligt PBL samt att förbättra möjligheterna för nationellt jämförbar statistik i samhällsbyggnadsprocessen.

Boverket har tagit fram sju olika scenarios, och har i rapporten valt gå vidare med tre av dessa, scenario 2, 4 och 7.

Scenario 7 innebär att staten tar fram och driver ett gemensamt ärendehanteringssystem som ska används av alla landets

kommuners byggnadsnämnder för ärenden för lov, förhandsbesked och anmälan samt för planprocessen. I detta ingår även ett gemensamt klassificeringssystem så att alla använder samma vokabulär vid registrering och hantering av ärenden.

Nackdelarna skulle vara att de kommersiella systemleverantörerna som hanterar detta idag tappas detta uppdrag och kostnaderna hamnar på staten i stället för på kommunerna. Fördelarna är många, med mer enhetlig hantering, och lättare samordning mellan kommunerna och olika myndigheter, såsom CSB, Lantmäteriet, med flera. Även att det underlättar insamling av statistik som då kan bli mer digital och som idag tar stora resurser från kommunerna och myndigheter. Även en enklare och mer enhetlig kommunikation vid ex. grannhöranden och vid samråd.

Scenario 4 innebär att kommunerna fortsätter att använda ärendehanteringssystemet från kommersiella systemleverantörer, men att en utpekad statlig myndighet tar fram och förvaltar en klassificeringsstruktur för ärenden enligt PBL. I författning ställs krav på att klassificeringsstruktur samt nyckeltal ur PBL-processerna så som beslutsdatum, samrådstid med mera, men även tekniska specifikationer. Kommunerna kommer att behöva ta fram en kravställning utifrån ett författningstvång inför upphandling av ärendehanteringssystem för att det ska uppfylla kravbilderna.

Nackdelarna med detta scenario är att kommunerna inte kommer att spara några direkta kostnader gentemot idag, möjligtvis på längre sikt. Möjligheten att fatta automatiserade beslut underlättas, men i mindre mån än i scenario 7. Fördelarna är även här många med mer enhetlig hantering och lättare samordning, samt lättare insamling av statistik även om det jämfört med scenario 7 inte går att göra insamling av data lika automatiserad.

Scenario 2 innebär att liksom scenario 4 att kommunerna fortsätter att använda ärendehanteringssystemet från kommersiella systemleverantörer, men med en statligt framtagna klassificeringsstruktur och nyckeltal men med fri teknisk implementering.

En nackdel med detta scenario skulle vara att det till relativt stor del blir kommunerna och marknaden som ser till att nyttorna med en klassificeringsstruktur realiseras. Det kan innebära att det hamnar enbart på systemleverantörerna, som inte har samma inblick och kunskap som kommunerna, att tolka hur implementeringen av

klassificeringsstrukturen ska göras. Utan teknisk specifikation finns det en risk att de stora nyttorna uteblir. De besparingar som den ansvarige myndigheten skulle göra med detta scenario kan mycket väl utebli då den ändå behöver stötta kommunerna och systemleverantörerna. Fördelarna skulle vara att detta scenario är det minst ingripande sättet att åtminstone till en del uppnå målet med en klassificerings-struktur, det vill säga att få till en mer enhetlig handläggning av PBL-ärenden och nationellt jämförbar statistik. Det skulle vara ett relativt enkelt sätt för kommunerna att implementera i rådande verksamhetssystem redan idag.

Figur 6. Sammanvägda nyttoeffekter.

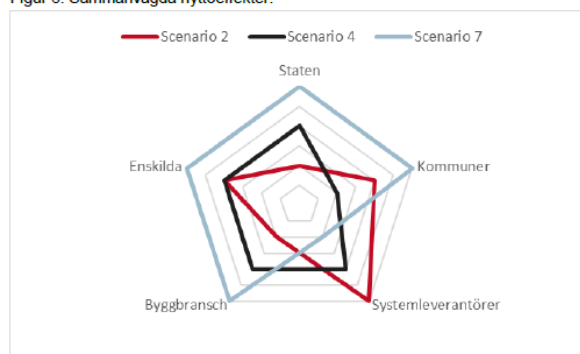

Illustration: Boverket.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Anders Thornberg med bygglovshandläggare Susanne Holmquist Jönsson som föredragande. I den slutliga handläggningen har också Cecilia Engström, Länsarkitekt medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.